

Jaarverslag Museum Jan Cunen 2017

Verbouwing en uitbreiding

In ons eerste verslag 2015-2016 na de verzelfstandiging van Museum Jan Cunen zijn uitvoerig de verbouwactiviteiten en opstart van de nieuw gevormde organisatie verwoord. Ondanks de verbouwing zijn er vanaf het begin prachtige exposities getoond. Vertragingen in de verbouw waren bekend bij het uitbrengen van het eerste verslag, echter de praktijk bleek nog weerbarstiger.

Problemen binnen de bouw zorgden ervoor dat de eerste oplevering pas eerst eind mei 2017 kon plaats vinden. Men is tot heden nog actief met de detailafwerking. Dit alles heeft het gebruik van het vernieuwde museum en de exploitatie van het geheel ernstig benadeeld. Ondanks voornoemde vond er eind mei een alleszins geslaagde opening van Café Cunen met terras plaats. De samenwerking met de horeca van Theater de Lievekamp en ROC De Leygraaf maakt het mogelijk dit lunchcafé als leerwerkbedrijf te laten functioneren. De lunchkaart is samengesteld met producten van OSSE food-bedrijven. Daarnaast hebben vele serviceclubs, ondernemers en groepen kunstliefhebbers mogen genieten van een cultureel- en gastronomisch arrangement. De samenwerking tussen Café Cunen, Museum Jan Cunen en Van Gruijthuisen Catering heeft dit mogelijk gemaakt. Café Cunen is in meerder opzicht een echte aanwinst in OSS. De beoogde fraaie nieuwe entree van het museum met zicht op het stadspark was eveneens een feit. De Gemeente OSS heeft het exterieur van de villa laten schilderen en het stadspark werd gerenoveerd. Alles klaar voor een succesvolle toekomst.

Museum Jan Cunen wil beeldende kunst, cultuur en lokale geschiedenis voor een breed publiek toegankelijk en beleefbaar maken, op eigentijdse wijze en podium biedend aan experiment en vernieuwing. Museum Jan Cunen wil met haar museale activiteiten midden in de samenleving staan en bijdragen aan het creatieve vermogen en de sociaaleconomische ontwikkeling van Oss en Maasland.

Tentoonstellingsprogramma

Het team o.l.v. Karin van Lieverloo, artistiek directeur, en Margo Elemans, zakelijk directeur, opende het museale jaar met drie aantrekkelijke exposities: *Lotta Blokker - The Hour of the Wolf* – negen bronzen beelden van mensen die 's nachts ontwaken, één in elke kamer op de tweede verdieping van het museum, een totaalinstallatie volgens wens van de kunstenares. Daarnaast een fraaie catalogus (Waanders Uitgevers) en een inspirerende film van regisseur Frans Weisz, die de tentoonstelling tevens opende. Bezoekers uit heel het land vonden hun weg naar OSS, waarbij ze ook kennis konden maken met het educatief project met uitdagende kunst van Eric Habets en Rienke de Vries: *Smaak en Identiteit – Habets & De Vries verbeelden Oss*, een artistieke vertaling van de dialoog tussen leerlingen en senioren op het gebied van smaak, identiteit, humor en eten. Op de bovenverdieping van Museum Jan Cunen was de collectie van de OSSE verzamelaar Frans van Ooijen te zien in de expositie *Van Armando tot Tajiri – Ontdekkingen van een verzamelaar*, een selectie van hoogtepunten uit de gelijknamige tentoonstelling uit 2016. Evenals *Smaak & Identiteit* toonde *Van Armando tot Tajiri* een door Museum Jan Cunen gemaakte ondersteunende documentaire. De vitrine met een 2000 jaar oud minuscuul bronzen beeldje van een krijger – opgegraven door een amateur-archeoloog bij Maren-Kessel – verwees naar de rijke bodemvondsten in OSS en omgeving. Binnen het Geheugenlokaal was er plaats voor foto's van bruiloften die in het oude OSSE stadhuis – nu Museum Jan Cunen – waren voltrokken: het Osse publiek werd actief uitgenodigd oude foto's in te sturen.

Eind september 2017 was dan eindelijk de formele heropening van Museum Jan Cunen en de tentoonstellingsreeks *Powervrouwen*. Maar liefst vier bijzondere exposities werden getoond, met 'de vrouw' als overeenkomstige noemer. *Naakte emotie – Fotograaf Micky Hoogendijk*, met intrigerende foto's van kwetsbare maar tegelijkertijd krachtige vrouwen waarin Micky Hoogendijk ook haarzelf blootgaf. Fraaie klassiek en universeel ogende bronzen en marmeren vrouwbeelden van de - van

oorsprong OSSE - beeldhouwer Margot Homan in *Iconisch – Sculpturen van Margot Homan*. De filmzaal van het museum toonde documentaires over Micky Hoogendijk (uit: TV-Show) en Margot Homan. In de nieuwe vide boven Café Cunen een historische presentatie over de ontwikkeling van de anticonceptiepil, met OSSE oorsprong, in *De pil van Oss!* De hoofdexpositie werd gevormd door een bijzondere reeks schilderijen, tekeningen, foto's en beelden van Emma, Wilhelmina, Juliana, Beatrix en Máxima in *Vrouwen van Oranje – Portretten van vijf koninginnen*, met een groot aantal bruiklenen uit museaal, particulier en koninklijk bezit. Het eerste Nederlandse museale overzicht van 130 jaar koninklijke portretkunst door grote namen en onbekende grootheden uit de kunstgeschiedenis. Daarbij een inspirerende tentoonstellingscatalogus (Waanders Uitgevers). Publiekstrekkingen waren een portretschilderij van koningin Beatrix van de hand van Andy Warhol en de meest recente foto van onze huidige koningin Máxima door Erwin Olaf. Dat bij de opening dit portret van Máxima werd onthuld en vrijgegeven door de RVD was een super cadeau voor Museum Jan Cunen. Het genereerde landelijke publiciteit en men kwam van heinde en verre naar OSS voor een bezoek aan het museum en de stad. De zeer geslaagde heropening door burgemeester Wobine Buijs-Glaudemans met circa 300 gasten kreeg een boven verwachting succesvol vervolg waarbij maar liefst 18.000 bezoekers in vier maanden zijn geteld, een absolute mijlpaal binnen de geschiedenis van het museum. Een landelijk PR-buro werd ingeschakeld om de exposities en Museum Jan Cunen te positioneren middels een nationale promotiecampagne. Deze campagne is zeer succesvol verlopen. Museum Jan Cunen, en daarmee ook Oss, was in beeld bij onder andere Blauw Bloed, Omroep Max, De Wereld Draait Door – Lucky TV, Shownieuws en landelijke dagbladen en tijdschriften als Volkskrant, NRC, Telegraaf, Margriet en Linda Magazine publiceerden over de tentoonstellingsreeks. Op topdagen ontving het OSSE museum maar liefst 500 bezoekers, waarbij ons gastvrije gratis kopje koffie tot - te - lange wachttijden in Café Cunen leidde. Een betere test van gebouw en organisatie, met een klein vast team en een grote groep vrijwilligers, was niet denkbaar.

Educatie

Museum Jan Cunen kent al sinds jaren een succesvol educatief programma voor jongeren. Mede mogelijk gemaakt door zgn. OKVO-middelen hebben in 2017 liefst 2056 leerlingen uit het primair onderwijs onder begeleiding van museumdocenten op interactieve wijze de tentoonstellingen bezocht. Wederom is de aanvraag voor een bijdrage uit het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Prins Bernhard Cultuurfonds - €80.000,- voor drie schooljaren - gehonoreerd. Hierdoor is het mogelijk de samenwerking met scholengemeenschap Het Hooghuis - al sinds 1998 - voort te zetten. In 2017 zijn 1652 leerlingen vmbo, 561 havo-leerlingen en 406 vwo-ers in Museum Jan Cunen geweest. Met dit nieuwe project werd op acht verschillende afdelingen van Het Hooghuis voor alle leerjaren een educatief programma ontwikkeld. Het bestaat uit een aantal vaste onderdelen waarin oud vmbo-leerlingen als rolmodellen worden ingezet. De bezoekende vmbo-leerlingen kregen allemaal een rondleiding in het museum en een lessenserie en/of workshops op school. Ook werd er samengewerkt met ROC De Leygraaf om een doorlopende leerlijn met het mbo te krijgen.

Nieuw is de bijdrage van Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur (BKCC) ad €45.775,- voor drie schooljaren om het Art Based Learning-project op te zetten. Het is een vernieuwend educatief project dat door vrijwilligers van Museum Jan Cunen wordt uitgevoerd. ABL is een kijkmethode met kunsthistorische achtergrondinformatie, ontwikkeld door dr. Jeroen Lutters. De methode gaat ervan uit dat je door middel van kunst kijken leert, waarbij het uitwisselen van je ervaring met anderen een wezenlijk onderdeel is. De komende drie schooljaren wordt het project uitgerold onder drie doelgroepen: individuele bezoekers vanaf 10 jaar, mbo-studenten en zakenrelaties.

In samenwerking met een zorginstelling zijn rondleidingen voor dementerende ouderen verzorgd. Dit bleek een alleszins geslaagd experiment. Museum Jan Cunen zocht wegen om zoveel mogelijk inwoners uit de regio te betrekken bij het museum.

Organisatie

Zoals hiervoor aangegeven is de organisatie met de succesvolle exposities en overweldigende hoeveelheid bezoekers fors belast. Het groeiend aantal vrijwilligers wordt geschoold op de diverse taken en waar nodig worden betaalde oproepkrachten ingezet om te kunnen voldoen aan alle museale eisen. Patrick de Jong is als medewerker Collectiebeheer gestart, en Carly Manders is gestart als medewerker PR&Communicatie. Eind 2017 gaf Margo Elemans, zakelijk directeur, aan dat zij haar functie wilde beëindigen. De opdracht aan de zakelijk directeur om het museum succesvol te heropenen en het concept uit te breiden met Café Cunene en Shop Cunene was bereikt. Haar grote inzet en betrokkenheid hebben mede bijgedragen aan het succes van Museum Jan Cunene.

Om de intensiteit van alle veranderingen van de afgelopen jaren te goed te kunnen borgen, is het van belang dat de nieuwe zakelijk directeur vier dagen betrokken is bij Museum Jan Cunene. (NB: We hebben per 1 maart 2018 Margo Elemans' opvolger mogen verwelkomen, Marjon van de Ven-Sanders MSc). De enorme groei in bezoekersaantallen en de uitbreiding van het gehele concept Museum Jan Cunene vragen om aanpassingen binnen het vaste team en de groep vrijwilligers, alsook bij de ondersteunende processen. Bij de evaluatie van het bestuur is vastgesteld dat er behoefte is aan expertise en affiniteit t.a.v. sponsorwerving. Reden om op zoek te gaan naar enkele nieuwe bestuursleden.

Culturele parel

Een bijzonder jaar mag 2017 voor Museum Jan Cunene genoemd worden. Problematisch vanwege de te grote vertraging in de verbouw waardoor forse problemen in de exploitatie en met verliescijfers als resultaat. Maar ook een bovenverwachting succesvolle heropening. In de twee jaar na de verzelfstandiging is er bijzonder veel werk verzet waarbij de museale ambitie inclusief de educatieve taken hoog zijn ingezet ondanks een krappe begroting. Om dit vol te houden zijn er structureel meer middelen vereist; reden om sponsoring, fondswerving ed. hoog op de agenda te plaatsen. We hebben laten zien dat er veel mogelijk is bij en met Museum Jan Cunene. Het vermarkten ervan en de events behoeven de nodige inspanning. Ook de Gemeente OSS kan hierbij haar voordeel doen in het kader van citymarketing. De vrees dat het museum slechts een mottenballenmuseum zou worden is afdoende weerlegd. Museum Jan Cunene is een culturele parel die OSS op positieve wijze op de kaart zet, kleur geeft aan het karakter van de stad en burgers weer trots laat zijn op hun museum en het omringende park. 2017 was het jaar van de ommekeer voor Museum Jan Cunene, een goede basis voor de verwezenlijking van uitdagende ambities in 2018.

Namens bestuur, directie, team en vrijwilligers,
P.W.C.T. van der Steen, voorzitter Stichting Museum Jan Cunene
maart 2018

Samenstelling directie:

De directie bestaat uit Margo Elemans (zakelijk directeur) en Karin van Lieverloo (artistiek directeur, geen nevenfuncties).

Samenstelling en nevenfuncties bestuur:**Peter van der Steen (voorzitter)**

Nevenfunctie: voorzitter Raad van Commissarissen BIM B.V.

Peter Berns (aandachtsgebied tentoonstellingen)

Nevenfuncties:

Secretaris Stichting Eusebius Arnhem

Bestuurslid Stichting Museum Jan Cunen, Oss

Voorzitter Stichting Hendrik Valk

Voorzitter Stichting Renovatie Musis Sacrum / Stadstheater Arnhem

Bestuurslid Stichting Vrienden van De Génestet

Lid Adviesraad Platform Binnenstad Arnhem

Martin Meens (aandachtsgebied financiën)

Nevenfunctie: Secretaris Rotaryclub Oss-Maasland.

Barbara van Kampen (aandachtsgebied fondsenwerving)

Nevenfuncties:

Bestuurslid ring Oost-Brabant koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Bestuurslid Novo (Netwerk Ondernemende Vrouwen Oss en omgeving)

Auditor (auditbureau koninklijke notariële beroepsorganisatie)

Secretaris Stichting Golondrina (particuliere familie stichting)

Candy Sanders (aandachtsgebied Horeca/Shop)

Nevenfuncties: nvt